

Zabrana održavanja i prekid javnog okupljanja

Pravo na slobodu mirnog okupljanja nije apsolutno i podliježe ograničenjima. Sukladno načelu zakonitosti, moguće ga je ograničiti isključivo na osnovi zakona, a radi ostvarivanja nekog od sljedećih legitimnih ciljeva: "državne sigurnosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanje nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštita prava i sloboda drugih."

Osim toga, ograničenje prava na slobodu mirnog okupljanja mora biti razmjerno cilju u čiju svrhu je i određeno. Zbog toga bi bilo poželjno izbjeći zakonske definicije, odredbe ili procedure koje izravno ili neizravno sprečavaju ili ometaju mirna okupljanja.

Zajednička karakteristika gotovo svih zakona o javnim okupljanjima u BiH su brojne predviđene mogućnosti policijskih tijela da se umiješaju u tijek okupljanja, prekinu ih ili zabrane njihovo održavanje (uključujući i okupljanja mirnog karaktera), uslijed čega mogu donijeti diskrecijske odluke kojima se okupljanja prekidaju na osnovi nesigurnih i dvosmislenih kriterija.

Razlozi za zabranu i prekid održavanja okupljanja su u zakonskom okviru u BiH mnogobrojni, i uključuju slučajeve: kada organizatori podnesu nepotpune prijave okupljanja ili okupljanja prijave nepravovremeno; kada organizatori ne poduzmu na vrijeme dodatne mjere osiguranja; kada se okupljanje održava na prostoru koji nije prikladan za održavanje javnog okupljanja ili je zabranjen kao lokacija okupljanja; kada postoji stvarni rizik da okupljanje ugrozi javni moral i mnoge druge.

S obzirom na krucijalni značaj poruke koja se okupljanjem želi poslati na slobodu mirnog okupljanja, vizualni i zvučni sadržaj te poruke se prema međunarodnim standardima može ograničiti samo ukoliko ona sadrži stvarnu prijetnju nasiljem.

Ograničenja na javna okupljanja mogu se nametnuti i u slučaju govora mržnje te poticanja na nasilje, nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju.

Siroko zastupljena osnova za zabranu okupljanja je i potreba da se spriječi ugrožavanje zdravlja ljudi na zahtjev ministarstava zdravstva. Ovako formulirana osnova za zabranu ostvarivanja prava na slobodu mirnog okupljanja je previše široka, zasnovana na hipotetičkoj prijetnji zdravlju, te je kao takva u neskladu s međunarodnim standardima.

U nekim zakonima o javnom okupljanju u BiH je kao osnova za ograničenje slobode mirnog okupljanja naveden i javni moral.

Prema Smjernicama Venecijanske komisije i OSCE-a/ODIHR-a, zaštita morala se rijetko promatra kao primjerena osnova za ograničenje slobode okupljanja. U načelu, ova osnova se mora promatrati vrlo ograničeno – uz jamstvo da se ne koristi s diskriminatornom namjerom te da joj polazište nisu moralna stano- višta nositelja političke moći.

Infografika je izrađena u okviru projekta koji finansira Fond MATRA Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske, a provodi Sarajevski otvoreni centar. Sadržaj ove infografike isključiva je odgovornost izdavača i ni na koji način ne odražava stavove donatora.